

Финансиски изештаи и Извештај на независниот ревизор

Кнауф Радика – АД Дебар

31 декември 2019 година

Извештај на независниот ревизор

До Акционерите и Раководството на
Кнауф Радика – АД Дебар

Grant Thornton DOO
Sv. Kiril i Metodij 52b/1-20
1000 Skopje
Macedonia

T +389 2 3214 700
F +389 2 3214 710
E Contact@mk.gt.com
www.grantthornton.mk

Ние извршивме ревизија на придружните финансиски извештаи на Кнауф Радика – АД Дебар (во понатамошниот текст „Друштвото“), составени од Извештајот за финансиската состојба на ден 31 декември 2019 година, Извештајот за сеопфатната добивка, Извештајот за промените во капиталот и Извештајот за паричните текови за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации, вклучени на страните 3 до 37.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во финансиските извештаи, било поради измама или грешка.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Северна Македонија број 79 од 2010 година

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективност на внатрешната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Име веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека придружните финансиски извештаи ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото Кнауф Радика – АД Дебар на 31 декември 2019 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

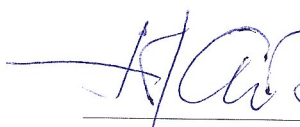
Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е исто така одговорно за изготвување на годишен извештај за работењето на Друштвото за 2019 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2019 година, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата од Законот за ревизија.

Наше мислење е дека освен за забелешката изнесена во Белешката 2.24 кои придружните финансиски извештаи, историските финансиски податоци објавени во годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2019 година се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 година.

Скопје,
12 јуни 2020 година

Грант Торнтон ДОО, Скопје

Марјан Андонов
Управител

Билјана Милтреска
Овластен ревизор

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Северна Македонија број 79 од 2010 година

Кнауф Радика – АД Дебар**Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019 година**

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за сеопфатната добивка

	Белешки	Година што завршува на 31 декември	
		2019	2018
Приходи од продажба	5	1,530,155	1,401,862
Трошоци содржани во продадени производи	6	(1,110,612)	(1,074,642)
Бруто добивка		419,543	327,220
Останати оперативни приходи	7	2,648	1,114
Трошоци за дистрибуција	8	(29,952)	(31,171)
Административни трошоци	9	(73,850)	(68,513)
Добивка од редовното работење		318,389	228,650
Финансиски приходи	10	1,779	2,257
Финансиски расходи	10	(2,406)	(1,403)
Финансиски приходи/ (расходи) – нето		(627)	854
Добивка пред оданочување		317,762	229,504
Данок на добивка	11	(33,276)	(24,100)
Добивка за годината		284,486	205,404
Останата сеопфатна добивка		-	-
Вкупна сеопфатна добивка		284,486	205,404
Добивка распол.на сопствениците на обични акции		284,486	205,404
Вкупна сеопфатна добивка распол.на сопств.на об.акции		284,486	205,404
Заработка по акција			
Основна и разводнета (МКД по акција)	18	692	500

Вкупната сеопфатна добивка произлегува од континуираното работење.

Кнауф Радика – АД Дебар**Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019 година**

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за финансиската состојба

		Година што завршува на 31 декември	
	Белешки	2019	2018
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	12	583,131	620,135
Нематеријални средства	13	-	-
Останати долгорочни средства		24	24
Вкупно нетековни средства		583,155	620,159
Тековни средства			
Залихи	14	116,020	128,624
Побарувања од купувачи и останати побарувања	15	156,770	249,892
Депозити во банки	16	27,265	27,263
Парични средства и парични еквиваленти	17	77,456	177,601
Вкупно тековни средства		377,511	583,380
ВКУПНО СРЕДСТВА		960,666	1,203,539
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал			
Акционерски капитал	18	420,026	420,026
Законски резерви		82,353	82,353
Задржана добивка		388,560	385,800
Вкупно капитал		890,939	888,179
Нетековни обврски			
Обврски за користи на вработени		485	485
Вкупно долгорочни обврски		485	485
Тековни обврски			
Обврски кон добавувачи и останати обврски	19	64,314	314,875
Обврски за данок на добивка		4,928	-
Вкупно тековни обврски		69,242	314,875
Вкупно обврски		69,727	315,360
ВКУПНО КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		960,666	1,203,539

Финансиските извештаи на Кнауф Радика – АД Дебар беа одобрени за издавање на 15 март 2020 година од страна на Раководството и истите ќе бидат разгледани и одобрени од Собранието на Акционери.

Потписници во името на Раководството на Кнауф Радика – АД Дебар:

Тодор Деловски
Генерален директор

Тодор Ѓоргиевски
Финансиски директор

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Кнауф Радика – АД Дебар**Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019 година**

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за промените во капиталот

	Акционерски капитал	Законски резерви	Задржана добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2018 година	420,026	82,353	419,360	921,739
<i>Трансакции со сопствениците</i>				
Објавени дивиденди (Б.18)			(238,964)	(238,964)
<i>Вкупни трансакции со сопствениците</i>	-	-	(238,964)	(238,964)
Нето добивка за 2018 година	-	-	205,404	205,404
<i>Останата сеопфатна добивка</i>	-	-	-	-
<i>Вкупна сеопфатна добивка</i>	-	-	205,404	205,404
Состојба на 31 декември 2018 година	420,026	82,353	385,800	888,179
Состојба на 1 јануари 2019 година	420,026	82,353	385,800	888,179
<i>Трансакции со сопствениците</i>				
Објавени дивиденди (Б.18)	-	-	(281,726)	(281,726)
<i>Вкупни трансакции со сопствениците</i>	-	-	(281,726)	(281,726)
Нето добивка за 2019 година	-	-	284,486	284,486
<i>Останата сеопфатна добивка</i>	-	-	-	-
<i>Вкупна сеопфатна добивка</i>	-	-	284,486	284,486
Состојба на 31 декември 2019 година	420,026	82,353	388,560	890,939

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

Кнауф Радика – АД Дебар**Финансиски извештаи за годината што завршува на 31 декември 2019 година**

(сите износи се во илјади денари, освен ако не е поинаку наведено)

Извештај за паричните текови

		Година што завршува на 31 декември	
	Белешки	2019	2018
Парични текови од оперативни активности			
Приливи од купувачи		1,788,018	1,407,365
Плаќања на добавувачи и вработени		(1,312,033)	(1,255,072)
		475,985	152,293
Платен данок на добивка		(24,463)	(26,270)
Нето парични текови од оперативни активности		451,522	126,023
Парични текови од инвестициони активности			
Набавка на недвижности, постројки и опрема	12	(32,132)	(83,270)
Приливи од продажба на недвижности, постројки и опрема	7	509	519
Приливи од депозити	16	0	86,093
Примени камати	10	465	1,039
Нето парични текови искористени за инвестициони активности		(31,157)	4,381
Парични текови од финансиски активности			
Исплатени дивиденди	18	(520,510)	(1,029)
Нето парични текови искористени за финансиски активности		(520,510)	(1,029)
Нето промена на парични средства и парични еквиваленти			
		(100,145)	129,375
Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари	17	177,601	48,226
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	17	77,456	177,601

Придружните белешки се составен дел на овие финансиски извештаи

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

1. Општи информации

Кнауф Радика АД – Дебар (во понатамошниот текст: „Друштвото“) е основано во 1954 година со производствена програма за обликување на алфа сиров гипс, и како такво израсна во современ индустриски капацитет за производство на гипсени сидни плочи кои се користат во градежната индустрија. Друштвото ги извршува своите деловни активности на домашниот и странските пазари.

Непосредна матична компанија на Друштвото е Кнауф ГмбХ, Вајсенбах, Австрија, кој поседува 99.6% од регистрираниот акционерски капитал. Крајна матична компанија е Гебр. Кнауф Вервалтунгсгеселсцхафт КГ, Ипхофен, Германија.

Регистрираното седиште на Друштвото е: Ул. 8 Септември бб 1250 Дебар, Република Северна Македонија

Акциите на Друштвото не се котирали.

На 31 декември 2019 година Друштвото има 136 вработени (2018: 133 вработени).

Имињата на директорите на Друштвото во текот на финансиската година се:

Генерален директор	Тодор Деловски
Финансиски директор	Тодор Ѓоргиевски

Финансиските извештаи на Кнауф Радика АД - Дебар беа одобрени за издавање на 15 март 2020 година од страна на Раководството и истите ќе бидат разгледани и одобрени од Собранието на Акционери.

2. Значајни сметководствени политики

Основните сметководствени политики применети при изготвувањето на овие финансиски извештаи се изнесени подолу. Овие политики се конзистентно применети во прикажаните години, освен доколку не е поинаку наведено.

2.1 Основи за подготовка

Финансиските извештаи се подготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник бр. 28/2004... 120/2018) и Правилникот за сметководство (објавен во „Службен весник“ бр.159/2009, 164/2010, 107/2011) каде што се објавени Меѓународните Стандарди за Финансиско Известување (МСФИ). Овој Правилник го содржи консолидираниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), вклучувајќи ги и Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) и Толкувањата заедно со нивните придружни документи како што се издадени од одборот за меѓународни сметководствени стандарди на 1 јануари 2009 година.

Финансиските извештаи се подготвени според концептот на историска вредност освен за финансиските средства расположливи за продажба, и финансиските средства и обврски (вклучувајќи и деривативни инструменти), доколку постојат кои се мерат по објективната вредност. Основите за нивно мерење се детално опишани во продолжение.

Значајни сметководствени политики (продолжува)
Основи за подготовка (продолжува)

Подготовката на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија бара употреба на одредени критични сметководствени проценки. Таа исто така бара Раководството на Друштвото да употребува свои проценки во процесот на примена на сметководствените политики. Подрачјата што вклучуваат повисок степен на проценка или комплексност, или подрачјата во кои претпоставките и оценките се значајни за финансиските извештаи, се обелоденети во Белешка 4: Значајни сметководствени проценки.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2019 и 2018 година. Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари, кои што се функционална валута на Друштвото. Тековните и споредбените податоци прикажани во овие финансиски извештаи се изразени во илјади денари, освен доколку не е поинаку наведено. Онаму каде што е неопходно, презентацијата на споредбените податоци е прилагодена согласно промените во презентацијата во тековната година.

2.2. Трансакции во странска валута

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажани во македонски денари со примена на официјалниот среден девизен курс на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажани во Македонски Денари („Денари“) по официјалниот среден курс на Народна Банка на Република Северна Македонија на последниот ден од пресметковниот период. Сите добивки и загуби кои произлегуваат од курсните разлики прикажани се во Извештајот за сеопфатната добивка како финансиски приходи или расходи за пресметковниот период. Средните девизни курсеви применети за прикажување на позициите во Извештајот за финансиската состојба деноминирани во странска валута се следните:

Девизен курс:	31 декември 2019 МКД	31 декември 2018 МКД
ЕУР	61.4856	61.4950

2.3. Недвижности, постројки и опрема

Ставките на недвижности, постројки и опрема се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната депрецијација и резервирањето поради обезвреднување, доколку постои. Зголемувањата се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност вклучува трошоци кои директно се однесуваат на набавката на средствата.

Продажбата на недвижностите, постројките и опремата претставува трошок или технолошко застарување или друг начин на отстранување на недвижностите, постројки и опремата, вклучувајќи ја и акумулираната исправка на вредноста. Добивките или загубите што произлегуваат од отуѓувањето на недвижностите, постројките и опремата се прикажуваат во извештајот за сеопфатна добивка.

Значајни сметководствени политики (продолжува)
Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Последователните набавки се вклучени во евидентираната вредност на средството или се признаваат како посебно средство, соодветно, само кога постои веројатност од прилив на идни економски користи за Друштвото поврзани со ставката и кога трошокот на ставката може разумно да се измери. Нето сегашната вредност на средството кое е заменето се отпишува. Сите други редовни одржувања и поправки се евидентираат како расходи во Извештајот за сеопфатната добивка во текот на финансискиот период во кој се јавуваат.

Депрецијацијата на недвижностите, постројките и опремата се пресметува пропорционално, со цел, да се распредели набавната вредност до нивната резидуална вредност низ проценетиот век на употреба. Стапките на депрецијација се како што следат:

	2019	2018
Згради	2.5 % - 15 %	2.5 % - 15 %
Опрема и останати средства	7.5 % - 33 %	7.5 % - 33 %

Земјиштето не се амортизира.

Резидуалните вредности на средствата и проценетиот век на употреба се прегледуваат, и доколку е потребно се коригираат, на секој датум на Извештајот за финансиска состојба. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ.

Приходите или расходите поврзани со отуѓувања се одредуваат по пат на споредба на приливите со евидентираните износ. Разликите се вклучени во Извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога настануваат.

2.4. Нематеријални средства

Нематеријалните средства иницијално се евидентираат по набавна вредност. Трошоците на набавка вклучуваат фактурна вредност (вклучувајќи ги увозните давачки и другите даноци, освен оние кои претпријатието може последователно да ги поврати од даночните власти, а по одбивањето на трговските попусти и рабати) и сите останати трошоци кои директно можат да се препишат на ставањето на нематеријалното средство во употреба. Последователно, нематеријалните средства се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од обезвреднување. Сите нематеријални средства кои имаат ограничен корисен век на употреба се амортизираат на праволиниска основа во текот на нивниот корисен век на употреба.

Амортизацијата на нематеријалните средства почнува да се пресметува од моментот кога истите стануваат расположливи за употреба, а престанува доколку средствата се класификуваат како расположливи за продажба или се отпишани. Амортизацијата на нематеријалните средства се прикажува во извештајот за сеопфатна добивка во моментот кога настанува. Проценетиот корисен век на употреба на нематеријалните средства кој се користи за амортизација е 5 години.

Значајни сметководствени политики (продолжува)

2.5 Обезвреднување на нефинансиски средства

Недвижностите, постројките и опремата се проверуваат за постоење на можни обезвреднувања секогаш кога одредени настани или промени на услови укажуваат дека евидентирираниот износ на средствата не може да се надомести. Секогаш кога евидентирираниот износ на средствата го надминува нивниот надоместлив износ, се признава загуба од обезвреднување. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата. Нето продажната цена е износ кој се добива од продажба на средство во трансакција помеѓу добро известени субјекти, додека употребната вредност е сегашната вредност на проценетите идни готовински приливи што се очекува да произлезат од континуираната употреба на средствата и од нивното отуѓување на крајот од употребниот век. Надоместливите износи се проценуваат за поединечни средства или, ако е тоа неможно, за целата група на средства која генерира готовина.

2.6 Залихи

Залихите се вреднуваат по пониската помеѓу набавната и нето реализационата вредност. Набавната вредност на залихите се состои од трошоци за набавка, трошоци за конверзија и други трошоци за доведување на залихите до нивната сегашна локација и состојба. Цената на сировините и материјалите се одредува со користење на методот на стандардни цени. Цената на чинење на трговската стока се пресметува врз база на методот на просечни цени.

Трошоците за набавка на залихите се состојат од набавната цена, увозните давачки и другите даноци и други трошоци кои директно можат да се припишат на стекнувањето на залихите (како на пример трошоците за превоз). Трговските попусти, рабатите и другите слични ставки се одземаат при утврдување на трошоците за набавка.

Трошоците за конверзија на залихите ги вклучуваат трошоците кои непосредно се однесуваат на единиците на производство и системска алокација на општи трошоци на производство, која се заснова на нормалното искористување на производните капацитети.

Нето пазарната вредност е проценета продажна цена во нормални услови на делување, намалена за проценетите трошоци за доработка и продажба.

2.7 Финансиски средства

Друштвото ги класифицира своите финансиски средства во следните категории: по објективна вредност преку добивки или загуби, кредити и побарувања, финансиски средства кои се чуваат до доспевање и расположливи за продажба. Класификацијата зависи од целта за која средствата биле набавени. Раководството ја определува класификацијата на финансиските средства при почетното признавање.

Значајни сметководствени политики (продолжува)
Финансиски средства (продолжува)

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата се не-деривативни финансиски средства со фиксни или детерминирани плаќања кои не котираат на активен пазар. Тие се вклучени во тековните средства, освен за оние кои доспеваат во период подолг од 12 месеци од датумот на Извештајот за финансиската состојба. Кредитите и побарувањата на Друштвото на датумот на Извештајот за финансиската состојба се состојат од побарувања од купувачи и останати побарувања, депозити од банки, како и парични средства и еквиваленти.

Признавање и мерење на финансиски средства

Набавките и продажбите на финансиските средства се евидентираат на датумот на трансакцијата - датумот на кој што Друштвото има обврска да го купи или продаде средството. Кредитите и побарувањата се последователно евидентирани по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата.

Сите финансиски средства кои не се признаваат според објективна вредност преку добивки или загуби почетно се признаваат по нивната објективна вредност зголемена за трошоците на трансакциите.

Депризнавање на финансиски средства

Финансиските средства престануваат да се признаваат по истекот на правата за примање на паричните текови од финансиските средства или по нивното пренесување, а Друштвото ги пренело значително сите ризици и користи од сопственост.

2.8 Обезвреднување на финансиски средства

Средства евидентирани по амортизирана набавна вредност

На секој датум на Извештајот за финансиска состојба, Друштвото проценува дали постои објективен доказ за обезвреднување на едно финансиско средство или група на финансиски средства. Финансиското средство или групата на финансиски средства, се обезвреднети, и загуба поради обезвреднување се евидентира само ако постои објективен доказ за обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои се случиле по првичното признавање на средствата и дека настанот има влијание на очекуваните идни парични текови на финансиското средство или групата на финансиски средства кои можат веродостојно да се проценат.

Износот на загубата поради обезвреднување претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Побарувањата со краткорочно доспевање не се дисконтираат. Евидентираниот износ на средството се намалува и износот на загубата истовремено се признава во Извештајот на сеопфатна добивка.

Значајни сметководствени политики (продолжува)

2.9 Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувањата од купувачи и останатите побарувања иницијално се признаваат по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка, нето од резервирањето поради обезвреднување.

Резервирање поради обезвреднување се пресметува кога постои објективен доказ дека Друштвото нема да може да ги наплати сите побарувања и позајмици според нивните оригинални услови на побарувања. Значителни финансиски потешкотии на должникот, веројатноста за стечај или финансиско реорганизирање, како и пролонгирање или неможност за плаќање претставуваат индикатори дека побарувањата од купувачи се оштетени.

Износот на резервирањето претставува разлика помеѓу евидентираниот износ на средството и сегашната вредност на проценетите идни парични текови дисконтирани со примена на изворната ефективна каматна стапка на финансиското средство. Средствата со краткорочно доспевање не се дисконтираат.

Евидентираниот износ на средството се намалува преку употребата на сметка за резервирање поради обезвреднување, со истовремено признавање на соодветниот расход поради обезвреднување во тековниот извештај за сеопфатната добивка. Во случај на ненаплатливост на побарувањето истото се отпишува наспроти неговото резервирање. Последователната наплата на претходно отпишаните износи се признава како тековна добивка во Извештајот за сеопфатната добивка.

2.10 Банкарски депозити

Банкарските депозити вклучуваат депозити со рок на доспевање подолг од 3 месеци.

2.11 Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и еквиваленти вклучуваат средства депонирани во банки во денари и во странска валута, како и депозити во банки кои доспеваат во периоди не подолги од 3 месеци.

2.12 Пребивање на финансиските инструменти

Финансиските средства и обврски се пребиваат и нето вредноста се презентира во Извештајот за финансиска состојба, кога постои законско извршно право за пребивање на признаените вредности и постои можност да се порамнат на нето основа или пак истовремено да се реализираат средствата и подмират обврските.

Значајни сметководствени политики (продолжува)

2.13 Капитал

Друштвото е формирано како акционерско друштво. Капиталот се состои од уплатен капитал, законски резерви и задржани добивки.

Акционерски капитал

Акционерскиот капитал се состои од објективна вредност на монетарните удели на сопствениците.

Законски резерви

Законските резерви се создаваат во текот на периодите по пат на распределба на акумулирани добивки врз основа на законската регулатива и одлуките на Раководството на Друштвото.

Акумулирани добивки

Акумулираните добивки ги вклучуваат тековните како и оние од претходните периоди, задржани добивки.

2.14 Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со суштината на договорниот аранжман. Финансиските обврски по амортизирана набавна вредност се состојат од обврски кон добавувачи и останати обврски.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Обврските кон добавувачи се евидентирани по нивната објективна вредност и последователно се измерени според нивната амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка. Обврските спрема добавувачи и останатите обврски се депризнаваат во моментот кога се измирени, откажани или истечени.

2.15 Резервирања

Резервирање се признава кога Друштвото има тековна обврска како резултат на настан од минатото и постои веројатност дека ќе биде потребен одлив на средства кои вклучуваат економски користи за подмирување на обврската, а воедно ќе биде направена веродостојна проценка на износот на обврската. Резервирањата се проверуваат на секој датум на Извештајот за финансиската состојба и се коригираат со цел да се рефлектира најдобрата тековна проценка. Кога ефектот на времената вредност на парите е материјален, износот на резервирањето претставува сегашна вредност на трошоците кои се очекува да се појават за подмирување на обврската. Резервирања не се признаваат за идни загуби од работењето.

2.16 Данок на добивка

Даночниот расход за периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава во извештајот за оперативна добивка, освен во онаа мера во која е во врска со ставки признати во останата сеопфатна добивка или директно во акционерскиот капитал. Во овој случај, данокот исто така се признава во останата сеопфатна добивка и во акционерскиот капитал, соодветно.

Значајни сметководствени политики (продолжува)
Данок на добивка (продолжува)

Тековен даночен расход

Тековен данок на добивка, по стапка од 10% се пресметува на добивката за годината која е определена како разлика помеѓу вкупните приходи и вкупните расходи за периодот, зголемен за непризнаените расходи за даночни цели коригирани за даночниот кредит и на помалку искажаните приходи. Правни лица можат да користат даночни загуби од тековниот период за надомест или елиминирање на даночните обврски за следните периоди.

Одложен даночен расход

Одложениот данок на добивка се евидентира во целост, користејќи ја методата на обврска, за времените разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и износите по кои истите се евидентирани за целите на финансиското известување. При утврдување на одложениот даночен расход се користат тековните важечки даночни стапки. Одложениот даночен расход се задолжува или одобрува во Извештајот за сеопфатната добивка, освен доколку се однесува на ставки кои директно го задолжуваат или одобруваат капиталот, во кој случај одложениот данок се евидентира исто така во капиталот. Одложените даночни средства се признаваат во обем во кој постои веројатност за искористување на времените разлики наспроти идната расположлива оданочива добивка.

Со состојба на 31 декември 2019 година и 2018 година, Друштвото нема евидентирано одложени даночни средства или обврски, бидејќи не постојат временски разлики на овие датуми.

2.17 Надомести за вработените

а) Придонеси за пензиско осигурување

Друштвото во текот на своето нормално работење врши исплати во име на своите вработени за пензиско, здравствено и социјално осигурување како и персонален данок кои се пресметуваат во согласност со важечките законски стапки во годината, на основа на бруто платите. Друштвото овие придонеси ги плаќа во корист на државните и приватните фондови за здравствено, пензиско и инвалидско осигурување. Трошоците од овие плаќања се претставени во извештајот за сеопфатна добивка во истиот период како и поврзаните трошоци за плати.

Друштвото не работи со било какви пензиски шеми или план за бенефиции после пензионирањето и консеквентно нема обврски во однос на пензиите.

б) Отпремнини

Отпремнините се исплаќаат во случај кога работниот однос на вработениот е прекинат пред датумот на неговото нормално пензионирање или доколку вработениот прифати доброволно пензионирање во замена за овие бенефиции. Друштвото ги признава отпремнините кога е очигледно обврската за прекин на работниот однос на вработените врз основа на детален формален план без можност за отповикување или да обезбеди отпремнини како резултат на понудата на основа на доброволен вишок.

Значајни сметководствени политики (продолжува)
Надомести за вработените (продолжува)

в) Обврски при пензионирање на вработените и јубилејни награди

Во согласност со Законот за работни односи кој се применува во Република Северна Македонија, Друштвото е обврзано да исплати бенефиции за пензионирање во износ од две просечни месечни плати во Република Северна Македонија, на денот на нивното пензионирање, за кои е признаена соодветна обврска во извештајот за финансиска состојба, мерена според сегашната вредност на две просечни месечни плати на републичко ниво заедно со корекција од актуарската калкулација.

Сегашната вредност на обврската за дефинираната отпремнина се определува со дисконтирање на проценетите идни парични одливи со користење на каматни стапки на високо квалитетни обврзници, кои се деноминирани во валута во која ќе бидат исплатени отпремнините. Освен тоа, Друштвото нема обврска да обезбедува понатамошни бенефиции на тековните и поранешните вработени.

Во согласност со Општиот колективен договор, Друштвото е обврзано да пресметува и плаќа јубилејни награди кои кореспондираат со бројот на години на стаж на вработениот.

2.18 Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност од набавка на средства или услуги не е надоместлив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средството или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данокот на додадена вредност

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните органи се вклучува како дел од побарувањата или обврските во извештајот за финансиска состојба.

2.19 Признавање на приходи и расходи

Приходите се состојат од приходи од продажба на готови производи, трговски стоки и од давање на услуги. Приходите од продажба се мерат по објективна вредност на примените средства или побарувања на Друштвото за обезбедени готови производи и трговски стоки и извршени услуги исклучувајќи ги данокот на промет, рабатите и трговските попусти. Друштвото ги применува критериумите за признавање на приходите утврдени подолу, за секоја одделно идентификувана компонента на продажна трансакција со цел да ја одрази суштината на трансакцијата. Примениот надомест од овие трансакции се распределува одделно за секоја компонента со земање предвид на објективната вредност на секоја компонента.

Значајни сметководствени политики (продолжува)
Признавање на приходи и расходи (продолжува)

Приходите се признаваат доколку е веројатно дека идните економски користи ќе бидат прилив за Друштвото и доколку овие користи можат веродостојно да се измерат и кога критериумите за секоја од различните активности на Друштвото се исполнети. Овие специфични критериуми за признавање се базирани на стоките или решенијата на клиентите и договорните услови со секој од нив и се објаснети подолу:

Приходи од продажба на готови производи и трговски стоки

Приходите од продажба на готови производи и трговски стоки се признаваат кога готовите производи и трговските стоки се испорачани на купувачите, кога износот на приходот може веродостојно да се измери и кога е веројатно дека идните економски користи ќе претставуваат прилив за ентитетот и кога одредени критериуми се исполнети за секоја од активностите на Друштвото. Износот на приходот не се смета за веродостојно мерлив се додека сите обврски од продажбата не се исполнети.

Приходи од продажба на услуги

Приходите од продажба на услуги се признаваат во периодот во кој се извршени услугите, според степенот на завршување кога истиот може со сигурност да биде измерен. Степенот на завршување се одредува врз основа на проверка на извршената работа.

Приходи од камати

Приходот од каматата се евидентира во извештајот за сеопфатна добивка пропорционално на времето што го рефлектира со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Расходи од деловното работење

Расходите од деловно работење се признаваат во добивки и загуби во моментот на искористувањето на услугите односно во периодот на нивното настанување.

Пребивање на приходите и расходите

Во текот на своето редовно работење, Друштвото учествува во други трансакции кои не генерираат приходи, туку се инцидентни во однос на главните активности кои генерираат приходи. Друштвото ги презентира резултатите од таквите трансакции преку пребивање на секој приход со соодветните расходи кои произлегуваат од истата трансакција, кога ова презентирање ја одразува суштината на трансакциите или настаните.

2.20 Распределба на дивиденди

Распределбата на дивиденди во корист на акционерите на Друштвото се признава како обврска во финансиските извештаи на Друштвото, во периодот во кој дивидендите се одобрени од страна на Собранието на Акционери.

Значајни сметководствени политики (продолжува)

2.21 Преземени и неизвесни обврски

Не се евидентирани неизвесни обврски во финансиските извештаи. Тие се објавуваат доколку постои веројатност за одлив на средства кои вклучуваат економски користи. Исто така, не се евидентирани неизвесни средства во финансиските извештаи, туку тие се објавуваат кога постои веројатност за прилив на економски користи.

Износот на неизвесна загуба се евидентира како резервирање доколку е веројатно дека идните настани ќе потврдат постоење на обврска на датумот на Извештајот за финансиската состојба и кога може да се направи разумна проценка на износот на загубата.

2.22 Трансакции со поврзани субјекти

Поврзани субјекти се оние каде едниот субјект го контролира другиот субјект или има значајно влијание во донесувањето на финансиските и деловните одлуки на другиот субјект.

2.23 Известување по оперативни сегменти

Оперативен сегмент претставува група на средства и оперативни активности за обезбедување на производи и услуги кои се предмет на ризици различни од оние на другите оперативни сегменти. Географските сегменти обезбедуваат производи или услуги во рамките на одредена економска средина предмет на ризици различни од оние на другите географски сегменти.

2.24 Усогласување помеѓу податоците во годишната сметка и финансиските извештаи

При подготовката на финансиските извештаи со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2019, извршена е рекласификација на позитивните салда на обврските спрема добавувачите / (претплати) во однапред платени трошоци, во вкупен износ од 142 илјади денари. Овој износ соодветствува на разликата помеѓу вкупните средства односно обврски прикажани во годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото со состојба на 31 декември 2019 година.

2.25 Настани по датумот на известување

Настаните по датумот на известување кои обезбедуваат дополнителни информации во врска со состојбата на Друштвото на денот на Извештајот за финансиската состојба (настани за кои може да се врши коригирање) се рефлектирани во финансиските извештаи. Оние настани по датумот на известување кои немаат карактер на корективни настани се објавуваат во соодветна белешка доколку истите се материјално значајни.

3. Управување со финансиските ризици

3.1. Фактори на финансиските ризици

Деловните активности на Друштвото се изложени на различни финансиски ризици: пазарен ризик (вклучувајќи девизен ризик, каматен ризик и ценовен ризик), кредитен ризик и ликвидносен ризик. Управувањето со ризиците на Друштвото се фокусира на непредвидливоста на пазарите и се стреми кон минимализирање на потенцијалните негативни ефекти врз успешноста на деловното работење на Друштвото. Друштвото не применува сметководство за заштита од ризик на своите финансиски инструменти, сите добивки и загуби се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка.

а) Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти како резултат на промена на пазарните цени“ и вклучува каматен ризик, девизен ризик и ценовен ризик. Најголемиот дел од приходите на Друштвото се остварени во македонски денари (МКД), а преостанатиот дел во евра (ЕУР). Најголемиот дел од трошоците на Друштвото се остварени во ЕУР, а преостанатиот дел во МКД. Како резултат на тоа, целта на Друштвото е да го минимизира нивото на финансискиот ризик во МКД услови. За презентација на пазарните ризици според МСФИ 7, потребни се сензитивни анализи за прикажување на ефектите од хипотетички промени на релевантните ризични варијабли на добивката или загубата или акционерскиот капитал. Периодичните ефекти се детерминирани од поврзаноста на хипотетичките промени на релевантните ризични варијабли со билансот на финансиските инструменти на денот на извештајот за финансиската состојба. Салдото на денот на извештајот за финансиската состојба ја прикажува цела година.

(1) Девизен ризик

Функционалната валута на Друштвото е македонскиот денар (МКД). Изложеноста на девизен ризик на Друштвото е поврзано со поседување на странски валути и оперативни активности преку приходи од и исплати кон меѓународни друштва, како и капитални трошоци врз основа на договор со добавувачи во странска валута.

Еврот е валутата која влијае на зголемување на овој ризик. Друштвото користи парични депозити во МКД или депозити во МКД со девизна клаузула, со цел заштита од странски валутен ризик како и домашен валутен ризик во согласност со расположливите понуди на банките.

Сензитивноста на девизниот ризик е ограничена на ризиците кои произлегуваат од финансиските инструменти деноминирани во валута различна од функционалната валута врз основа на која се прикажуваат.

3. Управување со финансиските ризици (продолжува)

3.1. Фактори на финансиските ризици (продолжува)

а) Пазарен ризик(продолжува)

(1) Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на Друштвото на девизен ризик на 31 декември 2019 е прикажана во продолжение:

	МКД	ЕУР
Средства		
Останати долгорочни средства	24	-
Депозити во банки	-	27,265
Парични средства и парични еквиваленти	4,945	72,511
Побарувања од купувачи	82,589	57,535
Останати краткорочни побарувања	1,134	-
Вкупно средства	88,692	157,311
Обврски		
Обврски кон добавувачи	39,482	22,345
Останати тековни обврски	1,273	1,214
Вкупно обврски	40,755	23,559
Нето изложеност	47,937	133,752

Изложеноста на Друштвото на девизен ризик на 31 декември 2018 е прикажана во продолжение:

	МКД	ЕУР
Средства		
Останати долгорочни средства	24	-
Депозити во банки	-	27,263
Парични средства и парични еквиваленти	11,176	166,425
Побарувања од купувачи	176,200	44,517
Останати краткорочни финансиски средства	4,006	-
Вкупно средства	191,406	238,205
Обврски		
Обврски кон добавувачи	31,478	42,601
Останати краткорочни обврски	2,861	237,935
Вкупно обврски	34,339	280,536
Нето изложеност	157,067	(42,331)

На 31 декември 2019, доколку вредноста на ЕУР е за 1% (2018:1%) поголема или помала во однос на МКД, добивката пред оданочување ќе изнесува МКД 1,338 илјади (31 декември 2018: МКД 423 илјади) поголема или помала, соодветно.

3. Управување со финансиските ризици (продолжува)

3.1. Фактори на финансиските ризици (продолжува)

а) Пазарен ризик(продолжува)

(2) Каматен ризик

Каматниот ризик претставува ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти поради движење на пазарните каматни стапки. Промената на каматните стапки и каматните маржи може да влијае врз финансиските трошоци и приходи од финансиските инвестиции. Друштвото нема каматоносни обврски. Промената на пазарните каматни стапки влијае врз приходот од камати на банкарските депозити.

Друштвото има два банкарски депозити заклучно со 31 декември 2019 во вкупен износ од МКД 27,265 илјади (2018: МКД 27,263 илјади) во домашни деловни банки. Порастот од 1% на пазарните каматни стапки ќе предизвика зголемување на приходот по камата од МКД 273 илјади на годишно ниво (2018: МКД 273 илјади), додека слично намалување би предизвикало исто такво намалување во добиената камата.

(3) Ценовен ризик

Друштвото не е изложено на ризик од промена на цената на производите. На 31 декември 2019 година, Друштвото не поседува инвестиции или останати финансиски инструменти (2018: нема), кои би можеле да бидат неповолно влијаени од ризичните варијабли, како цените на берзите.

(б) Кредитен ризик

Кредитниот ризик е управуван од Друштвото. Друштвото го оценува кредитниот ризик за секој нов клиент пред да му се понудат стандардните услови за плаќање и испорака. Кредитниот ризик произлегува од паричните средства, депозити како и кредитна изложеност кон купувачи од големопродажната и малопродажната мрежа, вклучувајќи ги побарувањата од купувачи и трансакциите на кои се обврзало Друштвото. Во однос на банките и финансиските институции, прифатливи се само банки со добра репутација. Контролата на ризикот го оценува кредитниот квалитет на купувачот, водејќи сметка за финансиската позиција, минатото искуство и останати фактори. Индивидуални ризични лимити се поставуваат врз основа на интерните и екстерните рејтинзи во согласност со лимитите поставени од Раководството. Искористеноста на кредитните лимити редовно се следи. Немаше надминување на кредитните лимити за време на периодот за кој се известува, и Раководството не очекува загуби од неисполнување на обврските од овие трети страни.

Друштвото има значителен кредитен ризик со една индивидуална страна бидејќи генерално продажбата се одвива преку поврзаниот субјект – Кнауф дооел Скопје. Политиките на Друштвото овозможуваат продажбите на постојана основа да се извршуваат со соодветна кредитна контрола и да не ги надминуваат прифатливите кредитни лимити. Побарувањата од купувачите не се обезбедени со колатерал.

Друштвото не гарантира за обврските на други страни.

3. Управување со финансиските ризици (продолжува)

3.1. Фактори на финансиските ризици (продолжува)

(б) Кредитен ризик (продолжува)

Максималната изложеност на кредитниот ризик е претставена преку вредноста на финансиските средства во извештајот за финансиската состојба. Друштвото смета дека максималната изложеност е претставена преку износот на побарувањата од купувачите нето од исправката на вредност и износот на банкарските депозити на денот на извештајот за финансиската состојба. Раководството е фокусирано на работење со најреномираните банки со домашна и странска сопственост на домашниот пазар.

Изложеноста на Друштвото на кредитниот ризик на 31 декември 2019 и 31 декември 2018 е прикажана во следната табела:

	2019	2018
Парични средства и парични еквиваленти	77,456	177,601
Депозити во банки	27,265	27,263
Побарувања од купувачи	140,124	220,717
Останати побарувања – финансиски	1,134	4,006
Останати долгорочни средства	24	24
	246,003	429,611

Побарувањата од купувачите се прикажани како што следи:

	2019	2018
Недоспеани неоштетени	124,285	108,897
Доспеани неоштетени	15,839	111,820
Оштетени	-	-
	140,124	220,717

Побарувањата од купувачите не се обезбедени со колатерал. Повеќе детали се презентирани во Белешка 16.

(в) Ликвидносен ризик

Ликвидносниот ризик претставува ризикот од неспособност на Друштвото да ги исплати своите обврски навремено. Политиката на Друштвото е да одржува соодветен износ на парични средства и парични еквиваленти со цел да ги подмири обврските во иднина. Секој вишок на парични средства најчесто се депонира во деловните банки. Процесот на управување со ликвидносниот ризик вклучува проекција на паричните текови според странски валути и утврдување на потребниот износ на ликвидни средства, земајќи ги предвид бизнис планот, наплатата на побарувањата и одливот на парични средства. Редовни проекции на паричните текови се подготвуваат и надополнуваат од страна на одделот за сметководство.

3. Управување со финансиските ризици (продолжува)

3.1. Фактори на финансиските ризици (продолжува)

(в) Ликвидносен ризик (продолжува)

Финансиските средства и обврски на Друштвото, поделени по категории според нивната доспеаност, прикажана според преостанатиот период сметано од денот на извештајот за финансиската состојба до денот на нивната доспеаност според договор, се прикажани во следнава табела. Презентираните износи претставуваат недисконтирани парични текови:

Финансиски средства

	До 3 месеци	Помеѓу 3 месеци и 1 година	Помеѓу 1 и 5 години
На 31 декември 2019			
Финансиски средства	245,979	-	24
	245,979	-	24
На 31 декември 2018			
Финансиски средства	429,587	-	24
	429,587	-	24

Финансиски обврски

	До 3 месеци	Помеѓу 3 месеци и 1 година	Помеѓу 1 и 5 години
На 31 декември 2019			
Обврски кон добавувачи	61,827	-	-
Останати тековни обврски	2,487	-	-
	64,314	-	-
На 31 декември 2018			
Обврски кон добавувачи	74,079	-	-
Останати тековни обврски	240,796	-	-
	314,875	-	-

Анализата на доспеаноста се однесува само на финансиските инструменти и затоа законските побарувања и обврски се исклучени од оваа анализа.

3.2. Ризик при управување со капитал

Целите на Друштвото при управување со капиталот се овозможување на Друштвото да продолжи со своите деловни активности според принципот на континуитет со цел да обезбеди приход за основачите и бенефиции за други заинтересирани лица, како и да одржи оптимална структура на капиталот со цел намалување на трошокот на капиталот.

3.3. Проценка на објективната вредност

Паричните средства и еквиваленти, побарувањата од купувачи и останатите тековни финансиски средства имаат краток рок на доспевање. Поради оваа причина, нивната сметководствена вредност на денот на известување е слична со нивната објективна вредност.

3. Управување со финансиските ризици (продолжува)

3.3. Проценка на објективната вредност (продолжува)

Во табелата подолу е прикажана категоризацијата на финансиските средства на 31 декември 2019:

	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Кредити и побарувања		
Парични средства и парични еквиваленти	77,456	77,456
Депозити во банки	27,265	27,265
Побарувања од купувачи	140,124	140,124
Останати побарувања	1,134	1,134
Останати нетековни средства	24	24
	246,003	246,003
Финансиски обврски по амортизирана набавна вредност		
Обврски кон добавувачи	61,827	61,827
Останати тековни обврски	2,487	2,487
	64,314	64,314

Во табелата подолу е прикажана категоризацијата на финансиските средства на 31 декември 2018:

	Сметководствена вредност	Објективна вредност
Кредити и побарувања		
Парични средства и парични еквиваленти	177,601	177,601
Депозити во банки	27,263	27,263
Побарувања од купувачи	220,717	220,717
Останати побарувања	4,006	4,006
Останати нетековни средства	24	24
	429,611	429,611
Финансиски обврски по амортизирана набавна вредност		
Обврски кон добавувачи	74,079	74,079
Останати тековни обврски	240,796	240,796
	314,875	314,875

Објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се базира на цената по која акциите котираат на пазарот на денот на извештајот за финансиската состојба.

4. Значајни сметководствени проценки

Проценките постојано се следат, а се базираат врз основа на минати искуства и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани кои се оценуваат како разумни во дадените услови.

4.1. Значајни сметководствени проценки и претпоставки

Друштвото прави проценки и претпоставки за во иднина. Проценките постојано се следат, а се базираат врз основа на минати искуства и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани кои се оценуваат како разумни во дадените услови. Најзначајните проценки и претпоставки се прикажани подолу.

(а) Обезвреднување на побарувања од купувачи и останати побарувања

Друштвото пресметува обезвреднување на побарувањата од купувачи врз основа на проценка на ризикот од потенцијални загуби кои резултираат од неможноста на клиентите да ги подмират своите обврски. За оние купувачи кои се во стечај или ликвидација, загубата од обезвреднување се пресметува индивидуално, додека за останатите купувачи се пресметува врз основа на портфолиото, земајќи ја предвид старосната структура на побарувањата и искуството со отписите, кредитната способност на купувачите и промените во условите за плаќање. Овие фактори се оценуваат периодично и се прават промени доколку е потребно. Проценките вклучуваат предвидувања за идните активности на купувачот и идните наплати на побарувањата. Доколку финансиската состојба на купувачите се влоши, отписите на тековните побарувања ќе бидат повисоки од предвидените и може да го надминат нивото на загуба од обезвреднување што веќе е признаено.

(б) Резервирања

Резервирањата генерално се субјективни, посебно во случај на судски спорови. Друштвото ја проценува можноста за негативен настан, како резултат на минати настани и доколку таа изнесува над педесет проценти, Друштвото во целост ја прикажува обврската. Друштвото вообичаено извршува разумна проценка, но поради високото ниво на несигурност, во некои случаи евалуацијата можно е да се разликува од крајниот ефект на судскиот спор.

(в) Употребен век на средствата што се амортизираат

Раководството врши проверка на употребниот век на средствата што се амортизираат на секој датум на известување. На 31 декември 2019 година Раководството процени дека утврдениот употребен век на средствата ја претставува очекуваната употребливост (корисност) на средствата. Евидентираниите вредности на овие средства се анализирани во Белешка 13 и 14. Фактичките резултати, сепак, може да се разликуваат поради технолошка застареност.

(г) Залихи

Залихите се евидентираат по пониската помеѓу набавната вредност (цена на чинење) и нето реализационата вредност. При проценката на нето реализационата вредност се земаат предвид најобјективните докази / податоци кои се на располагање во периодот кога се правени проценките.

Значајни сметководствени проценки (продолжува)

Значајни сметководствени проценки и претпоставки (продолжува)

(д) Обезвреднување кај нефинансиски средства

Загуби од обезвреднување се признаваат во износ за кој евидентираната вредност на средството или единицата што генерира готовина го надминува надоместливиот износ. При утврдување на надоместливиот износ, Раководството ги проценува очекуваните цени, готовинските текови од секоја единица што генерира готовина и утврдува соодветна каматна стапка при пресметка на сегашната вредност на тие готовински текови.

5. Приходи од продажба

	2019	2018
Приходи од продажба на домашен пазар	825,890	813,390
Приходи од продажба на странски пазар	704,265	588,472
	1,530,155	1,401,862
	2019	2018
Приходи од продажба на готови производи	1,420,356	1,292,562
Приходи од продажба на трговски стоки	109,799	109,300
	1,530,155	1,401,862

6. Трошоци содржани во продадени производи

	2019	2018
Потрошени материјали	604,846	588,128
Потрошена енергија	224,589	232,295
Набавна вредност на продадени трговски стоки	83,888	85,303
Бруто плати	75,496	70,961
Депрецијација и амортизација	58,170	61,789
Трошоци за резервни делови и одржување	29,044	16,717
Промени во залихи на готовите производи и п/во во тек	3,864	(12,662)
Транспорт на сировини	12,841	14,120
Трошоци за бенефиции на вработените	3,431	3,860
Услуги од поврзани субјекти	7,800	5,563
Трошоци за осигурување	1,999	1,749
Транспорт и шпедиција	10	85
Останати трошоци	4,634	6,734
	1,110,612	1,074,642

7. Останати оперативни приходи

	2019	2018
Услуги	1,603	362
Приходи од продажба на недвижности, постројки и опрема (Б.12)	950	519
Останати приходи	95	233
	2,648	1,114

8. Трошоци за дистрибуција

	2019	2018
Бруто плати	14,811	14,296
Услуги од поврзани субјекти	8,986	8,432
Транспортни трошоци	2,732	2,117
Потрошени материјали	274	505
Репрезентација, спонзорство и донации	68	137
Депрецијација и амортизација	1,767	1,588
Трошоци за бенефиции на вработените	292	280
Трошоци за резервни делови и одржување	51	12
Останати трошоци	971	3,804
	29,952	31,171

9. Административни трошоци

	2019	2018
Бруто плати	21,893	21,518
Услуги од поврзани субјекти	7,223	8,165
Депрецијација и амортизација	12,075	11,986
Останати услуги	11,249	6,853
Репрезентација, спонзорство и донации	4,574	4,245
Трошоци за бенефиции на вработените	2,982	2,978
Трошоци за резервни делови и одржување	853	858
Трошоци за осигурување	799	888
Банкарски услуги	1,516	1,124
Телекомуникациски трошоци	868	973
Потрошени материјали	525	479
Отпис на побарувања (Бел.15)	2,361	-
Останати трошоци	6,932	8,446
	73,850	68,513

10. Финансиски приходи и расходи

	2019	2018
Позитивни курсни разлики	1,314	1,218
Приходи од камати	465	1,039
Финансиски приходи	1,779	2,257
Негативни курсни разлики	(2,406)	(1,403)
Финансиски расходи	(2,406)	(1,403)
Финансиски приходи/ (расходи) – нето	(627)	854

11. Данок на добивка

	2019	2018
Тековен данок	33,276	24,100
Одложен данок	-	-
Трошок за данок на добивка	33,276	24,100

	2019	2018
Добивка пред оданочување	317,762	229,504
Ефект од непризнаени расходи за даночни цели согласно локалната даночна регулатива	14,995	11,497
Даночен кредит	-	-
Даночна основа	332,757	241,001
Даночна стапка	10%	10%
Трошок за данок на добивка 10%	33,276	24,100
Ефективна даночна стапка	10.47%	10.5%

Значајни сметковоствени проценки и претпоставки (продолжува)

Данок на добивка (продолжува)

Даночна основа е добивката која е генерирана во фискалната година зголемена за непризнаените расходи и намалена за признаениот приход (т.е. дивиденда веќе оданочена за обврзникот), со данок на добивка по стапка од 10%.

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во периодот од 5 до 10 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски и казни. Било какви дополнителни обврски за даноци кои можат да произлезат во случај на даночна контрола, не можат да бидат проценети со разумна точност.

12. Недвижности, постројки и опрема

	Земјиште и згради	Опрема и останати средства	Инвестиции во тек	Вкупно
На 1 јануари 2018				
Набавна вредност	851,142	1,887,626	-	2,738,768
Акумулирана депрецијација	(518,360)	(1,608,223)	-	(2,126,583)
Нето сметководствена вредност	332,782	279,403	-	612,185

Година што завршува на 31 декември 2018 година

Почетна нето сметководствена вредност	332,782	279,403	-	612,185
Набавки	-	262	83,008	83,270
Пренос од инвестиции во тек	2,185	51,750	(53,935)	-
Депрецијација	(24,329)	(50,991)	-	(75,320)
Крајна нето сметководствена вредност	310,638	280,424	29,073	620,135

На 31 декември 2018

Набавна вредност	853,327	1,939,638	29,073	2,822,038
Акумулирана депрецијација	(542,689)	(1,659,214)	-	(2,201,903)
Нето сметководствена вредност	310,638	280,424	29,073	620,135

Година што завршува на 31 декември 2019 година

Почетна нето сметководствена вредност	310,638	280,424	29,073	620,135
Набавки	5,977	5,318	23,713	35,008
Пренос од инвестиции во тек	4,716	24,357	(29,073)	-
Отуѓувања (набавна вредност)	-	(8,588)	-	(8,588)
Отуѓувања (акум.депрецијација)	-	8,588	-	8,588
Депрецијација	(28,837)	(43,175)	-	(72,012)
Крајна нето сметководствена вредност	292,494	266,924	23,713	583,131

На 31 декември 2019

Набавна вредност	864,020	1,960,725	23,713	2,848,458
Акумулирана депрецијација	(571,526)	(1,693,801)	-	(2,265,327)
Нето сметководствена вредност	292,494	266,924	23,713	583,131

Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Во текот на 2019 година Друштвото расходуваše напoлно амортизирана опрема, чија набавна вредност и исправка изнесуваат 8,588 илјади денари, и оствари приход од продажбата во износ од 950 илјади денари (Бел.7).

Со состојба на 31 декември 2019 година Друштвото нема хипотеки и останати оптоварувања врз своите недвижности, постројки и опрема. Сите средства се користат за извршување на деловните активности на Друштвото.

13. Нематеријални средства

	Лиценци и софтвер	Вкупно
На 1 јануари 2018		
Набавна вредност	860	860
Акумулирана амортизација	(817)	(817)
Нето сметководствена вредност	43	43
Година што завршува на 31 декември 2018 година		
Почетна нето сметководствена вредност	43	43
Набавки	-	-
Амортизација	(43)	(43)
Крајна нето сметководствена вредност	-	-
На 31 декември 2018		
Набавна вредност	860	860
Акумулирана амортизација	(860)	(860)
Нето сметководствена вредност	-	-
Година што завршува на 31 декември 2019 година		
Почетна нето сметководствена вредност	-	-
Крајна нето сметководствена вредност	-	-
На 31 декември 2019		
Набавна вредност	860	860
Акумулирана амортизација	(860)	(860)
Нето сметководствена вредност	-	-

14. Залихи

	2019	2018
Сировини и материјали	53,354	76,942
Ситен инвентар и резервни делови	33,656	15,804
Готови производи	24,793	27,835
Трговски стоки	4,217	8,043
	116,020	128,624

15. Побарувања од купувачи и останати побарувања

Нето сметководствената вредност на побарувањата од купувачите и останатите побарувања е следната:

	2019	2018
Побарувања од купувачи во земјата	848	6,629
Побарувања од купувачи во странство	1,266	1,176
Побарувања од поврзани субјекти во земјата (Белешка 20)	81,741	169,571
Побарувања од поврзани субјекти во странство (Белешка 20)	56,269	43,341
Побарувања од купувачи	140,124	220,717
Однапред платени трошоци	461	1,727
Побарувања за ДДВ и останати даноци	15,051	23,442
Останати краткорочни побарувања	1,134	4,006
Останати побарувања	16,646	29,175
Вкупно побарувања од купувачи и останати побарувања	156,770	249,892
Исправка на вредност	-	-
Вкупно побарувања од купувачи и останати побарувања	156,770	249,892
Останати тековни средства - финансиски	1,134	4,006
Останати тековни средства - нефинансиски	15,512	25,169
	16,646	29,175

Според политиките на Друштвото следните фактори се земаат предвид при оценка на обезвреднетоста на побарувањата: побарувања над 120 дена, чести доцни плаќања, високо ризични клиенти и клиенти со финансиски потешкотии, освен за поврзани субјекти.

Старосната анализа на побарувањата од купувачите е следната:

	2019	2018
Недоспеани	124,285	108,897
До 30 дена	10,803	77,517
30 до 60 дена	1,178	30,546
60 до 90 дена	680	1,489
90 до 120 дена	1,015	-
Над 120 дена	2,163	2,268
	140,124	220,717

Во текот на 2019 година, Друштвото изврши целосен отпис на сомнителни и спорни побарувања, на товар на тековните расходи во износ од МКД 2,361 илјади (Белешка 9).

Побарувања од купувачи и останати побарувања (продолжува)

Нето сметководствените вредности на побарувањата од купувачите се деноминирани во следниве валути:

	2019	2018
МКД	82,589	176,200
ЕУР	57,535	44,517
	140,124	220,717

Нето сметководствените вредности на останатите побарувања се деноминирани во следниве валути:

	2019	2018
МКД	16,646	29,175
	16,646	29,175

Пазарната вредност на побарувањата од купувачите и останатите побарувања на денот на извештајот за финансиската состојба е иста со нивната нето сметководствена вредност.

Максималната изложеност на кредитен ризик на датумот на известување претставува нето сметководствената вредност на секоја класа побарување претставена погоре. Побарувањата од купувачите не се обезбедени со колатерал.

16. Депозити во банки

	2019	2018
Краткорочни депозити во домашни банки	27,265	27,263
	27,265	27,263

Со состојба 31 декември 2019 година, краткорочните депозити во износ од МКД 27,265 (2018: 27,263 илјади) се состојат од депонирани средства во две домашни банки орочени на една година, со можност за реорочување. Еден од депозитите на износ од МКД 2,769 илјади беше депониран на 11 март 2015 година, деноминиран во евра со рочност до 7 февруари 2020 година и годишна каматна стапка од 1%. Вториот депозит на износ МКД 24,496 илјади беше депониран на 11 мај 2018 година, деноминиран во евра со рочност до 11 мај 2020 и годишна каматна стапка од 1%.

17. Парични средства и парични еквиваленти

	2019	2018
Денарски сметки во домашни банки	4,945	11,176
Девизни сметки во домашни банки	72,511	166,425
	77,456	177,601

Нето сметководствената вредности на паричните средства и паричните еквиваленти се деноминирани во следните валути:

	2019	2018
МКД	4,945	11,176
ЕУР	72,511	166,425
	77,456	177,601

18. Капитал и резерви

Акционерски капитал

Вкупниот број на обични акции изнесува 411,204 акции (2018: 411,204 акции) со номинална вредност од ЕУР 17 по акција (2018: ЕУР 17 по акција). Сите издадени акции се целосно платени.

Во текот на 2019 година нема промени во сопственичката структура на Друштвото и заклучно со 31 декември 2019 и 2018 структурата на акционерите е како следи:

	Број на обични акции		% од акционерски капитал		Акционерски капитал во илјади МКД	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
КНАУФ ГмбХ Австрија	409,433	409,433	99.6%	99.6%	418,217	418,217
Останати	1,771	1,771	0.4%	0.4%	1,809	1,809
	411,204	411,204	100%	100%	420,026	420,026

Останатите акционери претставуваат физички лица кои поединечно се сопственици на помалку од 1% од акционерскиот капитал.

Дивиденди

Во текот на 2019 година Друштвото распредели дивиденди на износ од МКД 281,726 илјади. Дивидендата се однесува на остварената добивка од 2018 година. Во текот на 2019, Друштвото исплати дивиденда во износ од МКД 280,512 илјади.

Во текот на 2018 година Друштвото исплати дивиденди на износ од МКД 1,029 илјади. Исплатата на дивиденда во 2018 година е според одлука од 2018 година за исплата на дивиденда од добивката за 2017 година на износ од МКД 238,964 илјади. Останатиот дел од дивидендата во вкупен износ од МКД 237,935 илјади е исплатен во текот на 2019 година.

Капитал и резерви (продолжува)

Резерви

Законски резерви

Со состојба на 31 декември 2019 година законските резерви изнесуваат МКД 82,353 илјади (2018: МКД 82,353 илјади).

Согласно домашната законска регулатива, Друштвото е обврзано да издвои 5% од нето добивката за задолжителни законски резерви до моментот додека така издвоените резерви не достигнат една десетина (1/10) од основниот капитал.

Заработка по акција

	2019	2018
Добивка расположлива на сопствениците на обични акции (МКД илјади)	284,486	205,404
Пондериран просечен број на обични акции	411,204	411,204
Заработка по акција (основна и разводнета) МКД по акција	692	500

19. Обврски кон добавувачи и останати обврски

Нето сметководствената вредност на обврските кон добавувачи и останатите обврски е следната:

	2019	2018
Обврски кон добавувачи во земјата	39,482	31,478
Обврски кон добавувачи во странство	15,677	30,290
Обврски кон поврзани субјекти (Белешка 20)	6,668	12,311
Обврски спрема добавувачи	61,827	74,079
Обврски кон поврзани субјекти за дивиденди (Бел. 20)	1,214	237,935
Останато	1,273	2,861
Останати тековни обврски	2,487	240,796
Вкупни обврски спрема добавувачи и останати обврски	64,314	314,875

Нето сметководствената вредност на обврските кон добавувачи се деноминирани во следниве валути:

	2019	2018
МКД	39,482	31,478
ЕУР	22,345	42,601
	61,827	74,079

Нето сметководствената вредност на останатите обврски се деноминирани во следниве валути:

	2019	2018
МКД	1,272	2,861
ЕУР	1,214	237,935
	2,486	240,796

20. Трансакции со поврзани субјекти

Мнозински акционер на Друштвото е Кнауф ГмбХ со седиште во Вајсенбах, Австрија, кој поседува 99,6% од акциите на Друштвото. Краен сопственик е Гебр. Кнауф Вервалтунгсгеселсцхафт КГ, основана во Германија. Останатите 0.4% од акциите на Друштвото се во сопственост на останати акционери.

Сите трансакции со поврзаните субјекти произлегуваат од нормалниот тек на бизнисот и нивната вредност не се разликува материјално од условите кои преовладуваат во пазарни трансакции. Продажбите и набавките со поврзаните субјекти го вклучуваат износот на ДДВ.

Подолу се прикажани трансакциите со поврзаните субјекти:

1. Продажба на трговски стоки и услуги - бруто без дисконти

	2019	2018
Кнауф ДООЕЛ, Скопје	979,223	920,638
Кнауф ДОО, Земун	390,961	341,846
Кнауф ЕООД, Софија	227,423	200.5
Норгипс сп.з.о.о	29,411	34,935
Кнауф ДОО, Книн	26,375	23,053
Кнауф Приштина	38	-
Кнауф Белшатоу	-	-
Кнауф Прага	-	-
Кнауф Гипс СРЛ Букурешт	3	-
Кнауф Сх.п.к Тирана	65	59
Кнауф Гипс, Ипхофен	3,280	388
Кнауф ДОО Подгорица	23	-
Кнауф ДОО Сараево	-	-
Кнауф Кфт Будимпешта	219	219
	1,657,021	1,521,638

2. Набавка на трговски стоки

	2019	2018
Кнауф Гипс КГ, Ипхофен	23,261	24,966
Кнауф ДООЕЛ, Скопје	9,171	8,708
Кнауф Баупродукте ГмбХ-Ипхофен	5,088	5,726
Кнауф ГмбХ Вајсенбах, Австрија	6,388	1,710
Кнауф Њу Билдинг материал Кина	-	4,580
Кнауф Книн	822	889
Кнауф Енгееринг Ипхофен	5,497	1,864
Кнауф Бугарија ЕООД Софија	1,498	3,083
Кнауф Тирана	402	213
Кнауф ПФТ ГмбХ & ЦО КГ	3,149	56
Кнауф ДОО, Земун	-	183
Даногипс Шангај	1,425	1,531
Кнауф Баупродукте Полска	-	79
Кнауф Гипс Срл	-	104
Кнауф УК Ситингборне	-	1,270
Кнауф Срл Кастелина Маритима	-	74
	56,701	55,036

Кнауф Радика – АД Дебар

Трансакции со поврзани субјекти (продолжува)

3. Набавка на услуги

	2019	2018
Кнауф Информациони Услуги Ипхофен	8,623	7,811
Кнауф Гипс КГ, Ипхофен	6,840	6,365
Кнауф Баупродукте ГмбХ-Ипхофен	-	-
Кнауф ДОО, Книн	178	-
Кнауф АС Хобро	-	-
Кнауф Сх.п.к Тирана	-	123
Кнауф ДОО, Земун	34	803
Кнауф ГмбХ Вајсенбах, Австрија	2,981	951
Кнауф Прага	1,038	308
Кнауф Енгееринг Ипхофен	657	-
Кнауф Сервице с.п.з.о, Полска	-	-
Кнауф Јаворзно	172	153
Кнауф Интернационал Ипхофен	4,287	2,197
Кнауф ЕООД, Софија	1,316	1,485
Кнауф Братислава	1,748	1,057
Кнауф Белшатоу	3,901	3,411
	31,775	24,664

4. Исплатени дивиденди - нето

	2019	2018
Кнауф ГмбХ Вајсенбах, Австрија	519,487	1,029
	519,487	1,029

5. Салда кои произлегуваат од трансакции со поврзани субјекти

Побарувања кои произлегуваат од продажба на трговски стоки и услуги	2019	2018
Кнауф ДООЕЛ Скопје (Белешка 16)	81,741	169,571
Кнауф ДОО, Земун	33,233	22,661
Кнауф ЕООД, Софија	18,073	15,309
Норгипс с.п.з.о.о.	1,826	2,241
Кнауф Сх.п.к., Тирана	778	747
Кнауф Сх.п.к., Приштина	665	627
Кнауф Сараево	-	-
Кнауф ДОО, Подгорица	6	-
Кнауф Епитоипари КФТ	-	220
Кнауф ДОО, Книн	1,688	1,536
	138,010	212,912

Кнауф Радика – АД Дебар

Трансакции со поврзани субјекти (продолжува)

Обврски кои произлегуваат од набавка на материјали, трговски стоки и услуги

	2019	2018
Кнауф Гипс КГ, Ипхофен	682	3,780
Кнауф Енгенееринг Ипхофен	657	-
Кнауф Баупродукте Ипхофен	37	-
Кнауф Интернационал Ипхофен	539	908
Кнауф ДОО Книн	200	277
Кнауф Информациони Услуги Ипхофен	741	710
Кнауф Бугарија ЕООД	622	1,342
Кнауф Братислава	890	254
Кнауф Белшатоу	979	1,813
Кнауф Сх.п.к., Тирана	402	396
Кнауф ДОО, Земун	(148)	793
Кнауф ГмбХ, Австрија	805	270
Кнауф Прага	262	308
Кнауф ПФТ ГмбХ & ЦО КГ	-	14
	6,668	12,311

Обврски по основ на дивиденди - нето

	2019	2018
Кнауф ГмбХ Вајсенбах, Австрија	1,214	237,935
	1,214	237,935

21. Преземени и потенцијални обврски

(а) Договори за концесија

Друштвото има склучено единаесет договори за концесија со Владата на Република Северна Македонија, претставувана од Министерство за економија, од кои 5 договори за концесија се однесуваат за активна експлоатација на минерална руда. Времетраењето на концесиите е од 10 до 30 години со можност за понатамошно продолжување за следните 20 до 30 години за пет договори за концесија кои датираат од октомври и декември 2013 година. По завршувањето на концесискиот период, Друштвото има обврска да го врати земјиштето во првобитната состојба, и да спроведе соодветни мерки за заштита на околината и водите. Раководството смета дека никакви материјални загуби нема да произлезат од потенцијалните обврски по основ на договорите за концесија и според тоа не е евидентирано резервирање во овие финансиски извештаи.

(б) Судски спорови

Со состојба на 31 декември 2019 година не се евидентирани резервирања од потенцијални загуби по основ на судски спорови. Раководството на Друштвото, редовно ги анализира можните ризици од загуби по основ на тековните судски спорови во иднина.

22. Настан по датумот на известување

Раководството на Друштво е во тек на проценка на влијанието на појавата и ширењето на COVID – 19 врз деловните активности на Друштвото. Раководството смета дека овој настан не предизвикува потреба од корекција на финансиските извештаи со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2019 година. Понатаму, Раководството смета дека во последователниот период до датумот на издавањето на овие финансиски извештаи, оваа ситуација нема материјално значајно влијание врз деловните активности и финансиската состојба на Друштвото. Сепак, поради големата неизвесност од идниот развој на ситуацијата со корона вирусот, на меѓународно и локално ниво, не е можно да се направат сигурни и точни проценки на потенцијалното идно влијание врз финансиската состојба и резултатите од деловните активности на Друштвото. Друштвото бележи пад на приходите по почетокот на оваа пандемија, но Раководството на Друштвото ги презема сите неопходни мерки со цел амортизирање на потенцијално негативниот ефект од пандемијата и обезбедување на континуирано деловно работење, преку внимателно планирање на својата ликвидност и приспособување кон новонастанатата ситуација.

Освен погоренаведеното, нема настани кои се случиле по датумот на извештајот за финансиската состојба кои би можеле да имаат влијание врз Извештајот на сеопфатна добивка, Извештајот за финансиска состојба или Извештајот за парични текови за 2019 година.